

Norge og Storbritannia

UTENRIKSDEPARTEMENTET

Innhold

Innledning s. 3

Historie s. 4

Nære bånd mellom kongehusene s. 6

Politisk samarbeid s. 8

Økonomi s. 12

Energisamarbeidet s. 16

Skipsfart s. 18

Turisme s. 20

Kulturelle bånd s. 22

Den norske pasient (fotball) s. 28

Nyttige adresser s. 31

Innledning

Grunnlaget for kontakten mellom Norge og Storbritannia ble lagt gjennom livlig handelsvirksomhet over Nordsjøen. De økonomiske, politiske og kulturelle forbindelsene har utviklet seg gradvis fra før år 1000 og opp til våre dager. I det 20. århundre ble kontakten og samarbeidet ytterligere styrket gjennom slektskapet mellom de to landenes kongehus og kampen mot den felles fiende under den annen verdenskrig.

I dagens Europa er Norge og Storbritannia nære politiske allierte, til tross for ulik tilknytning til EU. De to landene har ofte felles interesser og synspunkter og samarbeider i internasjonale organisasjoner som FN, NATO, Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) og Europarådet. Det tosidige (bilaterale) forholdet er utmerket, og begge land legger vekt på å ivareta dette forholdet.

Storbritannia er Norges største handelspartner, med en samhandel på rundt 131 milliarder norske kroner i 2000 – en økning fra 85 milliarder i 1999. En vesentlig del av den norske oljen og olje-produktene eksporteres via Storbritannia, mens Storbritannias eksport til Norge i stor grad omfatter bearbeidede produkter.

Britene var blant de første turister i Norge, og kommer fremdeles hit for å oppleve fjord og fjell, mens mange nordmenn drar til London for å oppleve storbyatmosfæren og glede seg over byens rike kulturtilbud.

Den kulturelle påvirkningen har i århundrer gått begge veier over Nordsjøen. Fra Henrik Ibsen som i 1880-tallets London sjokkerte borgerskapet med sine skuespill, til Beatles og Rolling Stones som med sin nyskapende musikk satte sitt klare preg på 1960- og 70-tallets Norge. Norge legger stor vekt på å utvikle de kulturelle forbindelser med Storbritannia og gjennomførte i 1999 - 2000 en bred presentasjon av norsk kultur og kulturutøvere gjennom programmet "Visions of Norway".

Hensikten med denne brosjyren er å gi en kort introduksjon til noen av de viktigste punktene i forholdet mellom Norge og Storbritannia, beregnet på en bred leserkrets i Norge.

norway.uk

Norway in Britain

Historie

Det har vært regelmessig kontakt i over ett tusen år mellom Norge og Storbritannia. Allerede noen hundreår før vikingene la ut på tokter i vesterled, seilte nordmenn over Nordsjøen i fredelige handelsærend. Men i år 793 slo vikingene til, og klosteret på øya Lindisfarne på grensen mellom England og Skottland ble angrepet. Norske vikinger konsentrerte sin aktivitet til Nord-England, Skottland og Irland. De la under seg store områder og ble av samtidens briter beskrevet som kulturvandaler og barbarer.

Men vikingene representerte også en livskraftig kultur; de var dyktige håndverkere og handelsmenn, og i dag finnes det ennå spor etter dem – i språk og i stedsnavn. Blant annet dannet de bysamfunn som York (Jorvik).

Omkring år 1000 ble det slutt på vikingtoktene. Norge ble kristnet, og kirken på øyene i Vesterhavet ble underlagt norsk kirkestyre. Kontakten mellom kirkene i de to landene bidro til å bygge ut de kulturelle forbindelsene. Britiske håndverkere skal for eksempel ha bistått ved byggingen av katedralen i Stavanger og Lyse kloster ved Bergen, mens den vakre katedralen i Kirkevåg (Kirkwall, Orknøyene) ble reist av nordmenn. På Hjalmland (Shetland) betalte man langt inn i det 14. århundre en årlig avgift til Bergens bispestol.

I det 15. og 16. århundre konkurrerte engelske og skotske handelsmenn med et etterhvert svekket Hansavelde i norske byer. Mange briter slo seg ned i Norge. Trelasthandelen skjøt for alvor fart etter brannen i London i 1666. Trelasten gikk fra Norge til Storbritannia på norske og britiske skuter, og tilbake brakte de matvarer, tobakk og billige ferdigvarer. England kom på moten, og det finnes mange materielle spor etter 1700-tallets anglomani i Norge, som for eksempel møbler, sølv, glass og keramikk – luksusvarer til rike, norske skipsredere i kystbyene.

Da Danmark-Norge ble trukket med på fransk side mot slutten av Napoleonskrigene, rammet den engelske blokaden norsk næringsliv og skapte nød i Norge. Lidelsene for enkeltmennesket er dramatisk beskrevet i Henrik Ibsens dikt om Terje Vigen.

Forholdet mellom Norge og Storbritannia utviklet seg videre på 1800-tallet. Da slo blant annet engelskmannen Thomas Bennett seg ned i Christiania, og fra 1850 begynte han å organisere turer i den norske fjellheimen for reise- og oppdagelseslystne briter. Dette ga støtet til norsk turistnæring. Nordmenn reiste også til Storbritannia, som dikteren Åsmund Olavsson Vinje. Han lærte seg engelsk og nedtegnet sine inntrykk i boken "A Norseman's View of Britain and the British" (1863). Studiet av engelsk i den norske skolen ble imidlertid ikke vanlig før mot slutten av det 19. århundre.

Storbritannia så med velvilje på Norges ønske om å bryte ut av unionen med Sverige i 1905, og båndene mellom Norge og Storbritannia har vært spesielt sterke i det 20. århundre. Det skyldes først og fremst at landene var allierte under 2. verdenskrig. Da Nazi-Tyskland angrep Norge 9. april 1940, måtte regjering, konge og kronprins flykte. På den britiske krysseren Devonshire dro de til Storbritannia. Den norske regjeringen fortsatte sin virksomhet i London, mens norske hærstyrker ble bygget opp i Skottland. Fra London kom de viktige radiosendingene, som holdt motet oppe i det okkuperte Norge. Etter fem år kunne endelig konge, kronprins og regjering reise hjem til et frigjort Norge, etter en krig der Storbritannia hadde spilt en avgjørende rolle. Det norske juletreet som hvert år reises på Trafalgar Square, er et bevis på Norges takknemlighet.

Nære bånd mellom kongehusene

Kong Edward 7. av Storbritannias yngste datter, Prinsesse Maud, ble i 1896 viet i kapellet på Buckingham Palace til Prins Carl av Danmark. Deres sønn ble født i 1903 på Appleton House ved Sandringham i Norfolk i England, og døpt i Sandringham kirke som Alexander Edward Christian Frederik. Da Prins Carl i 1905 ble valgt til Norges konge med navnet Kong Haakon 7, var det derfor meget sterke bånd mellom kongehusene i Storbritannia og Norge. Prinsesse Maud ble Dronning, og Prins Alexander ble Kronprins Olav. Kong Haakon foretok to offisielle besøk til England, det første i november 1906, det andre i juni 1951. På våren 1908 kom Kong Edward 7. og Dronning Alexandra til Norge for å besøke sin datter og svigersønn, Dronning Maud og Kong Haakon, og i juni 1955 var Dronning Elizabeth og Prins Philip, Duke of Edinburgh, på statsbesøk i Norge med Kong Haakon som vert. Dette var det første statsbesøk Dronningen avla hos et fremmed statsoverhode etter at hun hadde vært på den obligatoriske rundreisen til alle land i samveldet.

Bilde til høyre: Dronning Elizabeth og Kong Haakon, juni 1955. Foto: Sturlason.

Stort bilde: Kronprins Olav og prinsesse Märthas bryllup, 1929. Hertugen av York var Olavs forlover. Foto: Scanpix

De private besøkene har vært mange gjennom generasjonene. Inntil 1. verdenskrig brøt ut i 1914, reiste Dronning Maud og Kronprins Olav til England for en lengre periode hver høst. De bodde på Appleton, og pleide samvær med sine nærmeste slektninger. Som enebarn betydde fettere og kusiner mye for Kronprinsen, og han følte seg veldig nært knyttet til Storbritannia. Kong Olav reiste på årlige høstvisitter til Storbritannia gjennom hele livet – og da klarte han som oftest å innpasse en fotballkamp i programmet!

Båndene mellom de to landenes kongefamilier ble enda sterkere under 2. verdenskrig. Kong Haakon og Kronprins Olav hadde sitt hovedkvarter i London i fem år etter at de flyktet fra et okkupert Norge, og de frie norske styrkene fikk oppholds- og treningsmuligheter i England og Skottland.

Under det offisielle besøket i 1951 takket Kong Haakon for all hjelp og gjestfrihet i krigsårene.

Det gjorde også Kong Olav da han i 1962 var på offisielt besøk i Storbritannia, nærmere bestemt Edinburgh. Han ville takke skottene spesielt for den måten de tok imot nordmenn på under krigen. Kong Olav var æresoberst i Green Howard-regimentet, og besøkte Storbritannia flere ganger i den forbindelse. Også Kong Harald er æresoberst av Green Howard.

I 1988 var Kong Olav siste gang på statsbesøk i Storbritannia. Både Kronprins Olav og Kronprins Harald tilbragte ungdomsår i England, begge studerte i Oxford.

Kong Harald og Dronning Sonja var i juli 1994 på et fire dagers offisielt besøk i Storbritannia, nærmere bestemt i Skottland. Deres besøk omfattet Edinburgh og Orknøyene. Hver høst forsøker også Kongen og Dronningen å få anledning til den tradisjonelle høstferien i England.

Dronning Elizabeth II og Kong Harald V er tremenninger. De er for øvrig også firemenninger på den danske siden – Dronning Maud og Kong Haakon var søskenbarn med felles bestefar i den danske Christian 9. – "Europas svigerfar", som han ble kalt. Også Prins Philip tilhører slekten, han er oldebarn av Dronning Victoria. Da Kronprins Olav giftet seg med Prinsesse Märtha av Sverige i 1929, var fetteren, hertugen av York, hans forlover – altså den senere Kong George, Dronning Elizabeths far.

Ved alle større familiebegivenheter besøker representanter for familiene hverandre.

Ved Dronning Elizabeth og Prins Philips besøk i Norge våren 2001, var det både velsette offisielle gjester, kjære slektninger og venner som ble ønsket velkommen.

Politisk samarbeid

*Stort bilde: Sir Winston Churchill og Kong Haakon.
Norge, mai 1948. Foto: Scanpix.*

Det som er godt og som har vart lenge, får ikke alltid den oppmerksomhet det fortjener. Slik kan også forholdet mellom Storbritannia og Norge beskrives. Storbritannia er blant de land i Vest-Europa som Norge har sterkest tilknytning til, og det tosidige politiske forholdet mellom de to landene er godt. Bakgrunnen for dette er meget nære og solide kontakter over lang tid, kort geografisk avstand, et felles demokratisk og politisk fundament, og samme syn på grunnleggende politiske spørsmål. I etterkrigstiden ble forholdet mellom Norge og Storbritannia meget nært. Det gode forholdet har utviklet seg videre, også etter at de to landene valgte ulik tilknytning til EU.

Norge og Storbritannia har på mange områder sammenfallende interesser og meninger, til tross for ulikt utgangspunkt. Storbritannia er et stort og viktig land i verdensmålestokk, både politisk og økonomisk. Storbritannia er fast medlem i FNs sikkerhetsråd og i gruppen av store industriland (G7) og i G8-gruppen der også Russland er med. Britene har også en sentral posisjon i NATO og EU. Norge deltar aktivt i NATO og FN, og har EØS-avtalen som grunnlag for sitt forhold til EU.

Samarbeidet i NATO er grunnleggende for både Norge og Storbritannia. Begge land legger særlig vekt på å opprettholde et godt forhold til USA, det som ofte omtales som de transatlantiske forbindelsene. Norge og Storbritannia er også enige om betydningen av at EU bygger ut en egen europeisk evne til krisehåndtering innenfor rammene av den europeiske sikkerhets- og forsvarspolitik (ESDP). Norge er rede til å delta med betydelige militære og sivile ressurser til dette.

Landene har felles interesser som olje og gassprodusenter, og for Storbritannia er Norges posisjon som en pålitelig energileverandør av betydning. Det samme gjelder forholdet til Russland og den rollen Norge har som megler i internasjonale konflikter. Begge land har lange og sterke tradisjoner som skipsfartsnasjoner. Det er nær kontakt mellom norske og britiske regjeringsmedlemmer, parlamentarikere og embetsverk.

Tilknytning til Europa

Samarbeidet mellom Norge og Storbritannia kommer klart frem i europapolitikken. De to landene var begge med fra starten i OEEC – Organisasjon for europeisk økonomisk samarbeid og dens etterfølger OECD. Norge og Storbritannia var også sentrale drivkrefter bak opprettelsen av frihandelsorganisasjonen EFTA i 1960. De to landene sto i begynnelsen av 1960-årene sammen i et av de første forsøkene på et nærmere samarbeid med det daværende EEC.

Norges ambassade i London. Bilde utlånt fra Statsbygg bibliotek.

I 1972 søkte både Storbritannia og Norge om medlemskap i EEC, sammen med Danmark. Storbritannia og Danmark ble medlemmer.

Norge har – etter rådgivende folkeavstemninger i 1972 og 1994 – sagt nei til medlemskap i EF/EU, og Norges formelle tilknytning til EU er i dag regulert gjennom en avtale om det Europeiske Økonomiske Samarbeidsområde (EØS) som omfatter alle medlemslandene i EU og EFTA-landene Island, Liechtenstein og Norge. EFTA-landet Sveits er ikke med i EØS-samarbeidet. Avtalen trådte i kraft i januar 1994, og Norge har på dette grunnlaget valgt å føre en aktiv europapolitikk basert på et mellomstatlig samarbeide. Avtalen er utgangspunktet for mange av de bilaterale og økonomiske kontaktene med Storbritannia. Det at begge land deltar fullt ut i EUs indre marked, styrker samarbeidet også på det økonomiske området.

Etableringen av EUs Økonomiske og Monetære union (ØMU) og EUs kommende utvidelse vil få stor betydning også for Norge. EUs Økonomiske og Monetære Union (ØMU) med en felles valuta – Euro – vil etter hvert påvirke den økonomiske situasjonen i hele Europa. Storbritannia har, sammen med Sverige og Danmark, foreløpig valgt å stå utenfor overgangen til felles valuta. Norsk økonomi er sterkt sammenvevd med europeiske økonomier. Dersom ØMU gir høyere økonomisk vekst i ØMU-landene, vil dette gi økte muligheter for norsk næringsliv i et viktig eksportområde. Også for Norge vil det derfor være en fordel hvis ØMU bidrar til stabilitet, bærekraftig vekst

og økt sysselsetting i EU. Norge støtter fullt ut EUs utvidelsesprosess. En utvidelse av EU forventes å få positive konsekvenser for Norge, og vil føre til tettere samarbeid mellom Norge og de nye medlemsland, som gjennom EU-utvidelsen også blir parter i EØS-avtalen.

I disse – som i en lang rekke andre saker – er det viktig for Norge å motta hurtig og korrekt informasjon om hvordan EUs politikk utformes og hva som vil kunne bli EUs standpunkter. Videre ønsker Norge å bidra aktivt og konstruktivt til de ulike prosesser i EU der vi har interesser. Storbritannia er i denne sammenhengen en meget viktig og nyttig samtalepartner for norske myndigheter. For Storbritannia kan slike samtaler også være av interesse. Forholdene skulle derfor ligge til rette for at samarbeidet mellom de to landene på dette området vil kunne bli styrket i tiden som kommer.

Forsvars- og sikkerhetspolitikk

Krigen med Nazi-Tyskland gjorde Storbritannia til Norges nærmeste allierte og la grunnlaget for en varig norsk alliansetilknytning til vestmaktene i etterkrigstiden. Storbritannia og Norge var begge blant Atlanterhavsalliansens grunnleggere i 1949.

Storbritannia har i hele etterkrigstiden lagt stor vekt på samarbeidet i NATO, både politisk og militært, og har i likhet med Norge alltid fremhevet NATOs rolle for å ivareta de transatlantiske forbindelsene og videreutviklingen av sikkerhetsfellesskapet mellom Europa og Nord-Amerika. Britiske styrker utgjør en viktig del av NATOs kollektive forsvar og spiller en betydelig rolle i NATOs engasjement i fredsoperasjoner.

Det sikkerhets- og forsvarspolitiske samarbeidet mellom Norge og Storbritannia er viktig for begge parter. De forsvarsmessige båndene mellom våre to land – som ble utviklet under andre verdenskrig – er siden videreutviklet gjennom samarbeidet i NATO og bilateralt.

Storbritannia er i dag en av Norges viktigste allierte. I nordområdene har begge land felles interesser og et godt utbygget samarbeid. Storbritannias bidrag til norsk sikkerhet utgjør en betydelig del av de alliertes forpliktelser overfor Norge. Britiske militære avdelinger øver regelmessig i Norge, og britiske styrker står for rundt halvparten av all alliert trening i Norge. Mange offiserer og sivile i det norske forsvaret får deler av sin utdanning i Storbritannia.

Storbritannia legger vekt på å bevare og videreutvikle NATO, og har vært toneangivende i arbeidet med å tilpasse Alliansen til en ny sikkerhetspolitisk situasjon og nye oppgaver.

Landet har gått i spissen for utviklingen av en egen europeisk evne til krisehåndtering (ESDP) innenfor rammene av EUs felles utenriks- og sikkerhetspolitikk, og Norge støtter dette initiativet. De to landene er enige om at et vellykket ESDP vil øke den samlede evne til krisehåndtering og møte USAs forventning om større europeisk ansvar for egen sikkerhet. Norge og Storbritannia er også enige om at NATOs sentrale rolle og USAs engasjement i Europa må bevares parallelt med at ESDP utvikles. Målet er et partnerskap mellom de to organisasjoner for å oppnå økt europeisk sikkerhet.

*Bilde til venstre: Royal College of Defence Studies.
Crown Copyright.*

Bilde til høyre: Big Ben og House of Parliament, 1940.

Økonomi

Storbritannia er Norges største handelspartner. I 2000 var samhandelen på rundt 131 milliarder norske kroner. Det er rundt 14 prosent av Norges totale utenrikshandel. En vesentlig del av norsk olje og oljeprodukter eksporteres via Storbritannia. Også når det gjelder tradisjonelle norske varer er Storbritannia et hovedmarked, sammen med Tyskland og Sverige.

Makrell. Foto: Megapix/Husmo-foto.

De viktigste tradisjonelle eksportvarene fra Norge til Storbritannia er fisk, metaller, papp, papir, jern og stål. Av verkstedprodukter og andre ferdigvarer eksporteres blant annet industri- og kraftmaskiner, elektriske apparater, vitenskapelige instrumenter, legemiddelprodukter og møbler.

Rundt 300 norske bedrifter har etablert seg i Storbritannia, enten direkte eller gjennom datterselskaper. Velkjente norske konsern som Norsk Hydro, Kværner og Statoil er betydelige innenfor sine deler av det britiske markedet. Norske forretningsbanker, som Den norske Bank, er aktive i Storbritannia, ikke minst innenfor oljeindustri og skipsfart.

Flere andre norske bedrifter har sett muligheter i det britiske markedet. Det gjelder bransjer som møbler, byggevarer, arkitektur, emballasje, tekstiler, medisinsk utstyr og informasjonsteknologi. Norge og Storbritannia har også et betydelig samarbeid når det gjelder forskning og teknologi.

EØS – avtalen

Avtalen om det Europeiske Økonomiske Samarbeidsområde – EØS-avtalen – trådte i kraft 1. januar 1994. I dag omfatter avtalen 18 land, de 15 medlemslandene i EU og EFTA-landene Island, Liechtenstein og Norge. EFTA-landet Sveits er ikke med i EØS-samarbeidet. Avtalen danner et felles regelverk for handel og økonomiske forbindelser. I tillegg regulerer den en rekke områder av felles interesse, som forskning, utdanning og miljø. Avtalen gir gjensidig markedsadgang på grunnlag av regelverket for EU's indre marked.

EØS-samarbeidet omfatter fri bevegelse av varer, kapital, tjenester og personer, og gjør Norge til en del av det indre marked. For en britisk bedrift er det med få unntak, de samme regler og bestemmelser som gjelder for eksport til Tyskland som til Norge. Det samme gjelder for norske bedrifter som eksporterer til EU-land.

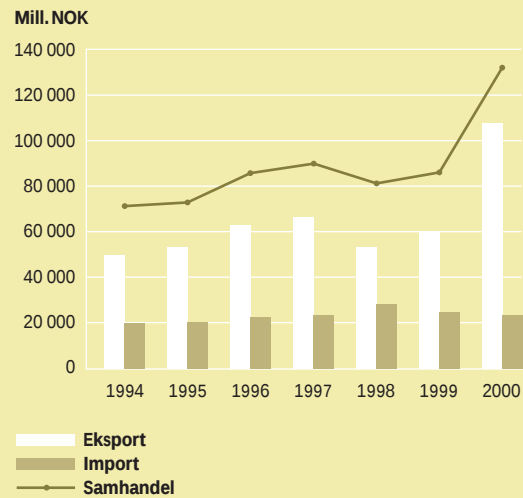
Kjøp og salg av aksjer og andre verdipapirer, overføring av penger, opptak av lån og bankinnskudd og handel med private tjenester kan fritt foretas over landegrensene innenfor EØS. Meget viktig er også den frie bevegelse av personer – bare et minimum av formaliteter er nødvendig for å flytte til et land innenfor EØS-området og arbeide der. Det er også nært samarbeid mellom arbeidsformidlingene i EØS-landene.

EØS-avtalen gjør at Norge deltar på lik linje med EU-medlemmene i en lang rekke samarbeidsprogrammer knyttet til forskning, miljø, ungdom og utdanning.

EØS-avtalen utgjør en meget viktig del av rammebetingelsene for kontaktene mellom Norge og EU, og står sentralt i norsk europapolitikk.

I fiskeriindustrien er Norge og Storbritannia både konkurrenter og viktige kunder for hverandre. Norske og britiske fiskere opererer ofte i de samme farvann, og fisk og skalldyr er viktige eksportprodukter for begge land. Storbritannia er i dag Norges største marked for produkter som frossen torskefilet og reker.

Det meste av britisk fiskeoppdrettsnæring finnes i Skottland. Norske investeringer utgjør en svært stor del av næringen.

Graf: Eksport, import og samhandel 1994 - 2000

Storbritannias eksport til Norge er i langt høyere grad preget av bearbeidede produkter. Industri- og kraftmaskiner, data- og kontormaskiner og forskjellige typer elektriske apparater, utgjør sammen med klær og vitenskapelig utstyr størsteparten av eksporten. Videre eksporteres matvarer, jern og stål.

Britiske selskaper er blant de største utenlandske investorene på Oslo Børs, særlig innenfor shipping, bank og forsikring. Mer enn en tredel av utenlandske investeringer i Norge gjøres av britiske selskaper.

Viktigste eksportvarer for 2000:	Andel:
Mineralolje og mineralprodukter	82 %
Aluminium	2 %
Fisk, krepsdyr	2 %
Maskinelt utstyr og automatisk databehandlingsutstyr	1 %
Elektroutstyr	1 %

Viktigste importvarer for 2000:	Andel:
Maskinelt utstyr og automatisk databehandlingsutstyr	23 %
Mineralolje og mineralprodukter	11 %
Elektroutstyr	10 %
Kjøretøyer for vei	6 %
Jern/stål produkter	4 %

Norske dører og vinduer

Besøker du et skotsk hjem er det ikke usannsynlig at vinduer og dører kommer fra Norge. For eksport av norske dører og vinduer dekker rundt 30 prosent av det skotske markedet. Lyssand Treindustri i Os utenfor Bergen er blant firmaene som leverer dører og vinduer i Skottland. Eksporten utgjør rundt 10 prosent av firmaets produksjon. Selskapet Lyssand UK holder til i Perth, ca. 70 kilometer nord for Edinburgh.

– Vi eksporterer ikke bare norske dører og vinduer, men har utviklet egne vinduer beregnet på det skotske markedet. Vinduene har tradisjonelt britisk utseende, men skandinavisk teknologi, sier Olav Skretteberg, som representerer Lyssand Treindustri i Storbritannia. Han har vært i Skottland siden 1992, da Lyssand startet virksomheten der. I 1994 ble Lyssand UK etablert. – Dette er et fint sted å være, og forretningsvirksomheten går bra. Nå begynner vi også med hagemøbler, sier Olav Skretteberg.

Stol på Norge

Skeie A/S i Sandnes utenfor Stavanger produserer spesialstoler for bl.a. kino og teater som er blitt eksportert til Storbritannia siden 1994. – Vi har ikke noe kontor i Storbritannia, alt blir gjort i Sandnes, sier administrerende direktør Ståle Nilsen. – Vi er rundt 30 ansatte, og vi utvikler, produserer, markedsfører, selger og monterer. Det betyr at våre ansatte reiser rundt i verden der produktene våre blir solgt. I 2000 hadde vi en omsetning på over 27 millioner kroner. I Storbritannia er det særlig universiteter som har bestilt stolene våre, men vi har også levert til Richard Bransons Virgin Cinema, sier Ståle Nilsen.

Energisamarbeidet

Både Norge og Storbritannia er store olje- og gassnasjoner i internasjonal målestokk. Aberdeen i Skottland er Storbritannias oljehovedstad som Stavanger er det i Norge. De største funnene gjort i Nordsjøen er på norsk eller britisk kontinentalsokkel. Flere av de store norske feltene, som Statfjord og Frigg, strekker seg over den norsk-britiske delelinjen. En oljledning har helt siden 1970-årene fraktet norsk olje fra Ekofisk-feltet til Teesside i Storbritannia. Grensefelt og rørledninger som strekker seg over territorialgrensen har skapt utfordringer, som er blitt løst gjennom samarbeid mellom norske og britiske myndigheter. Frigg-traktaten ble undertegnet i 1973. Den la grunnlaget for en felles forvaltning av det store Frigg-gassfeltet. Det er ventet at etterspørselen etter gass i Storbritannia vil øke i årene som kommer. I 1998 undertegnet norske og britiske myndigheter en ny Frigg-traktat, som åpner for at norsk gass, også fra andre felt, kan transporteres gjennom den norske Frigg-rørledningen til St. Fergus i Storbritannia.

Statoil er en viktig aktør med mange utvinnings-tillatelser i britisk sektor. BP er den største britiske operatøren på norsk side.

Stort bilde: Undertegning av BP/Statoil allianse i Baku. Foto: ©Statoil

Bilde til høyre: Trollplattformen. Foto: ©Øyvind Hagen/Statoil

Det er betydelig gjenværende olje- og gassreserver på både britisk og norsk sokkel. På britisk side bygges det stadig mindre felt i tilknytning til eksisterende plattformer og rørledninger. På norsk side bygges det fremdeles ut store felt, i hovedsak gassfelt. Det er lagt ned et betydelig arbeid for å drive kostnadseffektivt slik at industrien opprettholdes i lang tid fremover. Britiske og norske myndigheter og industri samarbeider for å nå disse felles mål.

INTSOK – Norwegian oil and gas partners – er et samarbeidsorgan for norske bedrifter innenfor olje- og gassindustrien. Formålet er å styrke bedriftenes internasjonale markedsmuligheter gjennom kunnskapsdatabaser, arrangementer og kontakter. Storbritannia er et av de største og viktigste markedene for de norske medlemsbedriftene. INTSOK ble etablert i 1997 av industrien selv, i samarbeid med norske myndigheter. Blant medlemsbedriftene er de norske oljeselskapene Statoil og Norsk Hydro, i tillegg til teknologibedrifter og forskningsinstitusjoner.

Skipsfart

Norge fikk navnet sitt fra farvannet langs kysten som er "veien mot nord" – Norveg, Nordrvegr, på engelsk Norway. Gjennom tidene har nordmenn alltid bodd langs kysten og brukt sjøveien, enten reisen gikk til nærmeste by eller til fremmede land.

Både Norge og Storbritannia var tidlig store skipsfartsnasjoner. Dagens moderne norske skipsfartsflåte består av tankskip som frakter olje, gass og kjemikalier, containerskip og cruisebåter. Norske rederier kontrollerer nesten 10 prosent av verdens skipsflåte, selv om landet står for mindre enn en prosent av verdenshandelen. Målt i tonnasje er den norskeide skipsflåten verdens tredje største.

Selv om den britiske handelsflåten er blitt mindre de siste årene, er skipsfarten fremdeles en viktig del av britisk næringsliv. Målt i vekt blir rundt 95 prosent av varene i britisk utenriks-handel fraktet sjøveien. Det er også en betydelig fergetrafikk til og fra Storbritannia – til det europeiske kontinentet og til Irland.

Storbritannia er et sentrum for verdens skipsfart. Derfor har flere norske shippingsselskaper etablert seg der. I tillegg kommer selskaper innen finans, skipsmegling og forsikring. Mange norske selskaper som leverer tjenester til olje- og gassindustrien, ligger i Storbritannia på grunn av de nære forbindelsene mellom norske og britiske oljeselskaper. Britiske havner er de som blir mest besøkt av norske skip.

Norge og Storbritannia er aktive pådrivere i FN's sjøfartsorganisasjon, IMO, som har sete i London. IMO arbeider blant annet for at internasjonal skipsfart skal bli sikrere og mer miljøvennlig. Gjennom OECDs sjøtransportkomite har begge landene deltatt i utformingen av felles skipsfartspolitiske prinsipper, som bygger på fri adgang til å delta i internasjonal skipsfart.

Turisme

Stort bilde: Engelske fiskere og noen karer fra Lærdal, ca. 1909. Bildet er utlånt fra Norsk Villakssenter i Lærdal.

Bilde til venstre: Fra Lofoten.

Bilde nederst. London Bridge.

Britene var blant de første turistene som kom til Norge. Allerede i 1850-årene begynte de å utforske norske fjell og fjorder. I 1859 kom den første turistguiden om Norge for utlendinger, og den ble skrevet på engelsk.

Det er først og fremst den norske naturen som frister britene, men mange legger også vekt på at Norge er et miljøvennlig land. Flere og flere får også øynene opp for hva Norge kan by på av andre ting. Ett eksempel er aktivitetsferie, som

skigåing og rorbuopphold. Større kulturelle arrangementer, som musikk- og teaterfestivaler, er også med på å trekke briter til Norge. Rundt 200.000 britiske turister besøker Norge hvert år.

Nordmenn drar i enda større antall til Storbritannia. Og mens britene vil se norske fjorder og fjell, drar de fleste nordmenn til storbyen London. Norske turister bruker der meste parten av tiden på å handle, besøke serveringssteder og til å nyte storbyatmosfæren. De besøker velkjente severdigheter og går på fotballkamper. Rundt 300.000 nordmenn besøker Storbritannia hvert år, men selv om de fleste av dem drar til London vil du finne norske besøkende over hele landet.

Kulturelle bånd

Siden de norske vikingene dro vestover på 800- og 900-tallet har det alltid vært utstrakt kulturkontakt mellom Norge og Storbritannia. Den felles vikingarven må sies å ha gitt en unik fellesskapsfølelse landene imellom, især vis å vis Skottland og øyene vest i havet opp gjennom århundrene. Når unge skotske forfattere i dag søker etter Skottlands kulturelle identitet, vender de ofte blikket østover mot Norge istedenfor sørover mot England for inspirasjon. De henter blant annet frem viktige forfattere som Knut Hamsun, lagt på is av den engelske litterære elite allerede rundt århundreskiftet.

I nyere tid ser imidlertid påvirkningen ut til stort sett å ha gått østover fra den store naboen i vest til Norge. Men enkelte norske kunstnernavn har også hatt innvirkning på britisk kulturliv. Det mest kjente er utvilsomt Henrik Ibsen. Han hadde allerede skaffet seg et navn i Europa da han ble oppdaget av britisk teaterpublikum i 1880 og -90-årene. Ibsens samtidsdramaer traff en nerve i det viktorianske borgerskaps følelsesliv, og oppførelsen av "Et dukkehjem" i 1889 avstedkom furore og livlige debatter i pressen: "Kunne vi måle berømmelse med antall kilometer avisartikler, må Ibsen være Englands mest berømte litterære mann", ble det sagt i en lengre artikkel i Fortnightly Review, der alle for og de mange imot Nora-innleggene, som var kommet på trykk de siste par månedene, ble behørig kommentert. I dag skal Ibsen være den mest spilte dramatikeren i Storbritannia etter Shakespeare.

På slutten av 1800-tallet opplevde norsk kunst og kulturliv en gullalder med flere internasjonalt kjente kunstnere. England trykket også Edvard Grieg til sitt bryst. Hans mange konsertreiser i 1880-årene førte ham også til England og London. Griegs bruk av folketonen som grunnlag for klassiske komposisjoner, har påvirket en hel generasjon britiske komponister, blant andre Ralph Vaughan Williams, som sammen med like-sinnede kolleger reddet engelsk folkemusikk for ettertiden. Den var nær ved å forsvinne i kjølvannet av industriens fremvekst på de britiske øyer. Komponisten Frederick Delius kjente de fleste norske berømte kunstnerne i perioden rundt århundreskiftet, også Edvard Munch, maleren som har inspirert mange britiske kunstnere i det tyvende århundre og er et stort publikumstrekkplaster i dagens kunstmetropol London.

Da Norge i slutten av 1940-årene skulle opprette et profesjonelt ballettkompani, kom fødsels-hjelpen fra England. Klassisk engelsk skolering sammen med moderne norsk fridans ble varemerket for Ny Norsk Ballett. Ensemblet turnerte i England i 1949 og ble mottatt med begeistring. Den positive kontakten vestover fikk både kunstnerisk og praktisk betydning og la grunnlaget for dagens Nasjonalballett.

Frederick Delius og hans norske venner

Få engelske kunstnere har hatt et nærmere forhold til Norge og nordmenn enn komponisten Frederick Delius (1862-1934). Mellom 1881 og 1923 besøkte han Norge sytten ganger – ofte månedsvis av gangen. Han kjente Edvard Grieg, Christian Sinding og Johan Halvorsen.

Frederick Delius var så betatt av Norge og spesielt norske fjell at Grieg kalte ham "Hardangervidda-mannen". Og Delius tok med engelske venner både til Hardangervidda og Jotunheimen. I 1891 bodde Delius hos Edvard Grieg i Bergen. Tre år tidligere hadde Delius overtalt Grieg til å komme til London for å dirigere egne verker. Grieg takket ved å overbevise Delius' far om at den unge mannen måtte få fortsette sin komponistkarriere.

Delius, som bodde det meste av sitt liv i Frankrike, møtte maleren Edvard Munch i Paris rundt 1890. Munch malte flere portretter av Delius, mens Delius hjalp Munch med å arrangere utstillinger.

Delius skrev musikk til mange norske dikteres tekster. Hans første orkesterverk "Paa vidderne" – en konsertouvertur etter Henrik Ibsens dikt ble urfremført i Oslo i 1891.

Delius var livet igjennom en stor Norgesvenn.

Selvom det i dag undervises i norsk på fem britiske universiteter, er norsk et språk de færreste briter snakker og leser. Fellesordene av norrøn opprinnelse, som det fremdeles kan spores tilbake til i dagens glosser på begge sider av Nordsjøen, er ikke mange nok til å gjøre seg forstått med. Faktum er at norske kulturuttrykk ofte er kommet til Storbritannia via Tyskland. Det var tilfelle med Ibsen og Munch, og det er tilfelle i dag med kunstnere som Jostein Gaarder og Jan Garbarek. Begge er blitt umåtelig populære i Storbritannia, og Garbareks plateinnspillinger med the Hilliard Ensemble er solgt i millioner av eksemplarer i Storbritannia. Når det gjelder populærkultur er påvirkningen fra Storbritannia til Norge åpenbar.

En hel generasjon nordmenn vokste opp med Beatles, Rolling Stones og andre britiske band som de store idolene på 1960- og 70-tallet, mens deres barn i dag lytter til A1 og Robbie Williams.

Norsk-britisk musikk samarbeid

Norges Musikkhøgskole har et utstrakt samarbeid med høyere utøvende undervisningsinstitusjoner i Storbritannia. Gjennom EUs ERASMUS-program arbeides det både med student- og lærerutveksling.

Gjennom kultursamarbeidet "Visions of Norway – a Norwegian-British partnership 1999 – 2000" ble samarbeidet mellom Norges Musikkhøgskole og de to musikkakademiene Royal Academy of Music og Guildhall School of Music and Drama ytterligere bekreftet i mars 2000 med deltakelse av studenter og lærere i work-shops og masterclasses innen klaver, fiolin og kammermusikk samt komposisjon. Dette er en type intensivprosjekt som gjør det mulig å knytte kontakter som kan utvikles over tid i etterkant av gjennomførte prosjekt.

Våren 2001 har komposisjonsstudenter og lærere fra Guildhall besøkt Oslo, og slik fortsetter utviklingen av det allerede etablerte samarbeidet. For studieåret er det allerede avtalt utveksling av studenter og lærere også med musikkutdanningsinstitusjoner i Cardiff og Birmingham.

*Bilde til venstre: Popgruppen A1 på scenen i Oslo Spektrum i anledning Nobel-konserten i 1999.
Fra venstre: britiske Paul Morazzi, Ben Adams, Mark Read og norske Christian Ingebrigtsen.
Foto: Knut Fjeldstad/Scanpix.*

*Bilde til høyre: British Airways hovedkontor "Waterside" på Heathrow, London, tegnet av Niels Torp Arkitekter og bygget i 1998.
Foto: Peter Cook, View, London.*

Anne Katrine Dolven

er en av mange norske kunstnerne som har valgt London som sin base. Hun kom dit i 1997, i en periode da begrepet "Young British Art" ble til.

Hun har funnet seg svært godt til rette i London og fremhever særlig briterenes åpenhet overfor utlendinger og deres evne til å se bort fra nasjonale hensyn. "De tenker internasjonalt – også hjemme – noe som skaper god dynamikk i kunstlivet og gir rom, også for utlendinger, til å arbeide her," sier hun.

Anne Katrine Dolven har arbeidet med et vidt spekter av uttrykk, men det er særlig hennes filmer og video-installasjoner som har vakt interesse og anerkjennelse på den internasjonale kunstscenen.

"Kunsten må være en del av og reflektere sin egen samtid. Den bør være en del av alles referanseramme og ikke bare angå de få", fremholder Anne Katrine Dolven. "Britene har i de senere årene satset på kunst som et viktig element i moderniseringen av samfunnet. I løpet av 1990-tallet ble det investert store beløp i kultur, og man er nå i ferd med å høste frukter av dette arbeidet. Samtidskunsten er blitt mer synlig og fremtrer på lik linje med moter og musikk i media og er i dag en viktig del av britisk samfunnsdebatt. Kunstnere blir brukt fordi de er interessante og kan bringe interessante og uventede perspektiver inn i folks hverdag og omgivelser. Derfor er London et flott sted å ha som base" sier Anne Katrine Dolven.

NRK inspirert av BBC

Norske myndigheter og allmennkringkastere har hentet betydelig inspirasjon fra Storbritannia, som helt siden 1930-årene har lagt vekt på prinsippene som gjelder for allmennkringkasting. NRK har fra 1950-årene gjennom et nært samarbeid med BBC i praksis fulgt disse prinsippene.

Med innføringen av kommersielt finansiert fjernsyn og radio i Norge i 1980- og 1990-årene var det naturlig for norske myndigheter å konsultere britiske myndigheter om erfaringer med praksis og utforming av regelverk. Særlig relevant har BBCs Charter vært, i tillegg til konsesjonsvilkårene for stasjonene innenfor ITV-systemet. Selv om norsk regelverk på området tradisjonelt sett er mindre detaljert enn det britiske, ligger britisk regelverk til grunn for det regelverk som gjelder for både NRK, TV 2 og P4.

Den digitale utvikling byr på store utfordringer for allmennkringkasterne; blant annet som følge av økt kringkastingskapasitet og konkurranse. Britiske og norske myndigheter er enige på politisk nivå om at prinsippene for allmennkringkasting også må sikres i en digital hverdag.

Studenter

Storbritannia har tradisjon for å være gjestfri mot norske studenter. En av de første av dem var trolig Håkon, sønn av Harald Hårfagre, som på 960-tallet ble sendt til den engelske kong Adalsteins hoff. Han fikk tilnavnet Adalsteinsfostre, og hos den engelske kongen fikk han lære alt en statsmann bør kunne. Han fikk god bruk for kunnskapen da han senere ble konge av Norge. Dessuten var han både vennlig og populær og fikk dermed også tilnavnet “den gode”.

Over ett tusen år etter Håkon kom Henning Torp til de britiske øyer. Han studerer siste året til siviløkonom ved Heriot-Watt-universitetet i Edinburgh. – Det var lett å velge Storbritannia,

sier Henning Torp. – Det er ikke så langt hjemmefra, og studiene her er lette å kombinere med senere studier. Dessuten er studiene i Storbritannia godt kjent blant arbeidsgivere hjemme.

Henning Torp mener han får det beste av to verdener. – Du lærer å snakke og skrive engelsk ordentlig, i tillegg til at du får innsikt i en annen kultur. At denne kulturen på mange måter er lik vår egen, er bare en fordel, men du har likevel følelsen av at du er i utlandet. Henning Torp valgte studier i Edinburgh fremfor London på grunn av det gode studiemiljøet. Samtidig er Edinburgh en fin by.

Bilde under: Studenter i parken i Edinburgh.

Henning Torp er bare en av over 4.000 norske studenter i Storbritannia for øyeblikket. Det har vært en sterk økning de siste årene, og Storbritannia er et av de landene Norge sender flest studenter til. ANSA – organisasjonen for norske studenter i utlandet – har sin klart største avdeling i Storbritannia.

Norske studenter er spredt over hele øyriket og over et bredt spektrum av fag. De mest populære er kunst, kunsthåndverk og design. Deretter følger merkantile, teknologiske og journalistikk- og mediefag.

For di Norge ikke er medlem av EU, må studentene betale skolepenger som beløper seg til mange ti-talls tusen kroner i året. Kanskje er det en trøst at det ikke var helt gratis på Håkon den godes tid heller. Den engelske kong Adalstein fikk et skip med gyllen stavn og purpurseil – rundt relingen var det en tett rad med forgylte skjold. Dette var Harald Hårfagres betaling for at Adalstein oppdro sønnen hans.

Norsk-undervisning

Scandinavian Studies har lange tradisjoner innen forskning og undervisning ved en rekke britiske universiteter.

Den nære tilknytning Norge hadde til Storbritannia under 2. verdenskrig, bevirket at forskningen i norske emner generelt, og norsk-undervisningen spesielt, ved britiske universiteter skjøt fart. De siste tiår har imidlertid norsk som fag ved universitetene i Storbritannia tapt terreng. Som i mange andre land kommer små fag, og spesielt små språk, i klemme mellom de

Ildsjelen Janet Garton

Briter som velger å studere norsk, har gjerne en tilknytning til Norge. De kan ha norsk mor eller far, eller de har giftet seg inn i en norsk familie. – I 2001 har vi 35 studenter som studerer norsk her, og de fleste av dem tar det fireårige hovedfagskurset, sier Janet Garton ved University of East Anglia. De studerer litteratur, moderne historie, språkhistorie og lingvistik.

Norskfaget ved universiteter her i landet er langt mer enn et universitetsstudium. Det har stor betydning for spredningen av kunnskap om Norge i Storbritannia, sier Janet Garton. Flere av studentene får stipendier som de bruker til å reise til Norge, slik Janet Garton selv gjorde det i 1966. Hun leste norsk nærmest som en hobby da hun studerte i Cambridge. Hovedfaget var fransk, men interessen for norsk økte. Etter et år i Norge snakket hun språket flytende og har brukt kunnskapen siden.

Janet Garton leder forlaget Norvik Press, som har oversatt og gitt ut mye norsk skjønnlitteratur. Garton nevner Knut Faldbakken, Bjørg Vik, Cecilie Løveid og Paal-Helge Haugen blant dem hun selv har oversatt. Forlaget har nettopp utgitt Jens Bjørneboes trilogi "Frihetens øyeblikk", "Krutttårnet" og "Stillheten". Hun arbeider for tiden med en utgave av brevvekslingen mellom Amalie Skram og Erik Skram som skal utgis av Gyldendal våren 2002.

store, nye og "matnyttige" fagene. Men det er fremdeles undervisning i norske emner ved fem britiske universiteter, med et årlig studenttall på mellom 150 og 200. Den negative utviklingstrenden norskundervisningen er inne i, rammer på tilsvarende måte det øvrige Norden. Både sammen, og hver for seg, forsøker de fem nordiske land å finne frem til tiltak som kan bedre situasjonen på sikt.

Fremtredende britiske forskere har skrevet betydelige verk om norsk historie og litteratur, og har på den måte gitt viktige bidrag til forskningen omkring norske emner, for eksempel til Ibsen- og Hamsun-forskningen.

Den norske pasient

Av Tom Stalsberg, Dagbladets Londonkorrespondent

Bilde: Ole Gunnar Solskjær (Manchester United) skåret vinnermålet i finalen i Champions League 1999 og feirer her sammen med Dwight Yorke og Ronny Johnsen. Foto: Scanpix.

Engelsk fotball

Lange tradisjoner og arbeiderklassehistorie, tilhørighet og samhold, pub og mannskultur. Glede og sorg. 1966. Religion og hat. Wembley. Stammekulturer. Katolikker mot protestanter. George Best. En livsstil for mange vokst opp i det røffe området Moss Side i Manchester, i de mursteinskleddede gatene ved Anfield i Liverpool eller for familien Newcastle United....Magpies! Og, du husker vel Kevin Keegan? Den lille Liverpool-stjerna fra 70-tallet som fikk et norsk reklamefirma 25 år seinere til å annonsere for Norsk Tipping. Med den smågeniale setningen...«Alt var mye bedre under Keegan».

I summen av dette du har lest ligger selve smitten, selve viruset. Som mange nordmenn fikk i seg en eller annen gang under oppveksten, og som vi må leve med resten av livet. På rød, stripe eller blå resept. Alt ettersom hvilken klubb-farge som får blodet til å renne. I offside. Du kan bytte ut kona di, barna dine og familien din, men du skifter aldri fotballklubb. Da har du ingen karakterstyrke, sa vokalistene i den gamle engelske tungrockgruppa Deep Purple, Ian Gillan, da vi snakket med ham for Dagbladet. Gillan hadde i barndommen inngått et ekteskap til døden skilte dem ad med Londonklubben Queens Park Rangers. Black Night.

Kampdagen

White Hart Lane, Vale Park eller The Dell kan på sitt beste være poesi, drama og lidenskap, men det kan også være stygt, nasjonalistisk og patetisk. Råskap og rasisme. Røde kort. For oss nordmenn er det et adrenalinkick å komme seg til England for å se laget, lagene, føle stemningen. Et sted å få ut et eller annet primitivt urhyl. Kollektiv.

Sammen med likesinnede fra samme tribe, fra samme lærballstamme. Kampen er 90 minutter ekstase, men engelsk fotball er noe mer enn to ganger 45 minutter. Med innlagt tissepause.

Fotballfans bedriver en meget subjektiv vitenskap. Vi er alle professorer som hamrer løs med harde og nakne fakta, tabeller og gamle lagoppstillinger. Vi skal vinne, tape også. Sjølmål og diskusjoner og dommerforbannelser. Nedrykk, tro og håp. Opprykk. Cupfeber. Underdogs og hotdogs med brød og rå løk. Dette er for denne skribenten det legevitenskapen foreløpig ikke har forsket fram en effektiv kur mot.

Sykdommen

Engelsk fotball kom for mange nordmenn over Nordsjøen i 1969. I svarthvitt da tippekampene startet på NRK. Men, plingene på lørdagene er ikke hovedårsaken. NRKs nestor innen kommentatorfaget, Arne Scheie gir oss disse kirurgiske forklaringene:

Det er ikke bare én årsak, men det er et konglomerat av årsaker til at vi nordmenn er opptatt av engelsk fotball. Det henger blant annet i hop med det som skjedde under krigen. Nærheten mellom Storbritannia og Norge. Vi har også hatt en fordel av at vi tidlig lærte engelsk på skolen, sier Scheie og legger til: Andre viktige årsaker er at vi var fasinert av at de spilte fotball om vinneren, sangene og atmosfæren. Norsk Tipping har også bidratt sterkt. I 1948 fikk hver mann se engelsk fotball inn i stuene da det kom engelske kamper på kupongen, sier Arne Scheie.

Han minner også om tre viktige merkeår for vår engelske syke: VM i 1966 da England slo Tyskland i VM-finalen på Wembley, Manchester Uniteds Europacuptriumf i 1968 og starten på det norske lørdagseventyret, tippekampene i 1969. Det første møtet var den 29. november i Midlands; Wolverhampton - Sunderland. Kommentator var Jarle Høysæther. Wolves vant 1 – 0.

1969 var veldig viktig. Før tippekampene skal vi huske på at det ikke var mye idrett på fjernsynet. Det var Sportsrevyen, men det var et magasin. Live-idrett var det veldig lite av, men nå fikk vi det inn i stua på et meget gunstig tidspunkt, lørdag ettermiddag, sier Arne Scheie. NRK-veteraner sier at interessen for engelsk fotball de siste tyve årene har eksplodert, noe blant annet Ole Gunnar Solskjær, Tottenhams gode keeper Erik Thorstvedt og Tore André Flo har litt av æren for. Scheie trekker også fram den første nordmannen som trakk på seg en engelsk fotballdrakt. Med respekt for alle de andre norske spillerne i engelsk fotball, men det var noe stort da Einar Aas kom til Nottingham Forest i 1980. Han ble kjøpt fra Bayern München og han gikk rett inn som kaptein, og vi skal huske på at Forest da var regjerende Europacupmester.

Ny tid og på overtid i 1999 sørget Ole Gunnar Solskjær for at Manchester United ble Europas beste fotballklubb. Nordmannen kom innpå like før slutt. Som reserve. Han avgjorde kampen mot Bayern München. Etterpå laget United-fansen sangen...«Who put the ball in the German net? Ole Gunnar Solskaer». United fikk mange medgangssupportere. Interessen for Solskjær og United vokste kraftig, særlig blant unge Beckham-nordmenn. «Alle» ville til Old Trafford. Drømmenes Teater som stadionbygget er døpt. For å se heltene...Beckham, Giggs, Keane og Solskjær. Jeg tør påstå at Ole Gunnar Solskjær er den meste berømte nordmannen ute i verden. Det fikk jeg blant annet erfare da jeg var med det norske landslaget til Hong Kong. I Asia er United kjempestore, og Solskjær er en virkelig stor helt, sier Arne Scheie. En ekte venn av engelsk fotball som i dag består av rundt 30 norske spillere. Fra Premier League og ned til 3. divisjon. I tillegg spiller Flo i skotske Rangers.

Hos de hyggelig skottene er det også norske knotter i Aberdeen. Fra gamle dager kan nevnes

Roald «Kniksen» Jensen på Hearts, driblekongen fra Bergen. Keeperkjempen Geir Karlsen sto i mål for Dunfirmline, mens Svein «Matta» Mathisen og Isak Arne Refvik også fikk lønn i nord. Riktignok summer i en helt annen liga enn det som utbetales i dag.

Norske spillere har til salt på maten resten av livet hvis de forvalter sine pund riktig. Apropos salt. Det britiske fotballkjøkken trenger mye salt. På feite pølser og på fish & chips. Med eddik. Norske supportergeraner liker av en eller annen grunn denne typen stadionmat, mens spillerne er vant til en helt annen kost. Brunost, brød og som denne franskmannen sier...«Their eating habits really surprised me, especially mixing jam with smoked fish or even mackerel with bananas». Utsagnet stammer fra Georges-Marie Duffaud som med sine franske matvaner hadde hotellansvaret for den norske landslagstroppen under Frankrike-VM i 1998.

Britisk presse hadde også lenge et snålt bilde av norske fotballspillere, men etterhvert har spillerne satt seg i respekt, helg etter helg. Onsdag etter onsdag. Fotballbildet er nyansert og rammet inn i kvalitet. Spesielt etter at Drillos ydmyket England, selveste fotballnasjonen, før USA-VM i 1994.

I dag er norske spillere priset høyt. Enten de heter Steffen, Leo, Ole, Vegard, Trond eller Stavrum.

Nyttige adresser

STORBRITANNIA I NORGE

British Embassy
Thomas Heftyes gate 8, 0244 Oslo
Tlf: 23 13 27 00. Faks: 23 13 27 27
E-post: britemb@online.no
www.britain.no

British Council
Fridtjof Nansens plass 5, 0160 Oslo
Tlf: 22 39 61 90. Faks: 22 42 40 39
E-post: british.council@britishcouncil.no
www.britcoun.org/norway/

British Tourist Authority (10-12, 14-16)
Nedre Slottsgate 21, 0157 Oslo
Tlf: 22 01 20 80. Faks: 22 42 48 74
www.visitbritain.com/

St Edmund's Church
Møllergaten 30, 0179 Oslo
Tlf: 22 69 22 14

Anglo-Norse Society
c/o British Embassy

Welsh Society
Michael Batchelor
Postboks 63, 1555 Son
Tlf: 64 95 93 85
E-post: ows@c2i.net
home.c2i.net/oslo_welsh_society

NORGE I STORBRITANNIA

Royal Norwegian Embassy
25 Belgrave Square, London SW1X 8QD
Tlf: +44 20 7591 5500. Faks: +44 20 7245 6993
E-post: emb.london@mfa.no
www.norway.org.uk

Royal Norwegian Consulate General
86 George Street, Edinburgh EH1 3BU
Tlf: +44 131 226 5701. Faks: +44 131 220 4976
E-post: cons.gen.edinburgh@mfa.no
www.norway.org.uk

Norges Turistråd, London
Charles House, 5-11 Lower Regent Street,
London SW1Y 4LR
Tlf: +44 20 7839 6255/2650
Faks: +44 20 7839 6014
E-post: greatbritain@ntr.no
www.visitnorway.com/

Norwegian Church and Seamen's Mission
St Olav's Square, Albion Street, London SE16 1JB
Tlf: +44 20 7740 3900. Faks: +44 20 7237 7280
E-post: London@sifh.no
www.nettkirken.no/nk.asp?s=260

Norwegian Government Seamen's Service
63 Regent Quay
Aberdeen AB1 2AR
Tlf: +44 1224 211 933

Norwegian Scottish Association
9 Fingzies Place
Edinburgh EH6 8AW
Tlf: +44 131 477 0340

Scottish Norwegian Society
36 Randolph Road
Glasgow G11 7LG
Tlf: +44 141 334 2260

Orkney Norway Friendship Association
Meadowbank
Stromness, Orkney
Tlf: +44 1856 850 566

Shetland Norwegian Friendship Society
2 Hayfield Court, Lerwick
Shetland ZE1 0AN
Tlf: +44 1595 3031

Norwegian School in London
28 Arterberry Road
London SW20 8AH
Tlf: +44 20 8947 6617/27
Faks: +44 20 8944 7345
E-post: dnsrektor@aol.com
www.dnslondon.com

YWCA - KFUK
52 Holland Park, London W11 3RS
Tlf: +44 20 7727 9897. Faks: +44 20 7727 8718
E-post: kfuk.hjemmet@kfuk-kfum.no
www.kfuk.dial.pipex.com

Confederation of Scandinavian Societies of
Great Britain and Ireland (CoScan)
c/o Lise Hodgson
181a Cross Road, Romford RM7 8EA
Tlf: +44 1708 780 324
E-post: liseinga@hotmail.com

Anglo Norse Society
c/o Royal Norwegian Embassy, London

The Grieg Society of Great Britain
c/o Royal Norwegian Embassy, London

Norwegian Club
4 St James's Square, London SW1Y 4JU
Tlf: +44 20 7930 0181

FOR STUDENTER

British Council
Educational enquiries
(Mon-Thurs 0900-1200):
Tlf: 22 39 61 95. Faks: 22 42 40 39
E-post: british.council@britishcouncil.no
www.britcoun.org/norway/

Universities & Colleges Admissions
Service for the UK
Rosehill, New Barn Lane, Cheltenham, GL52 3LZ
Tlf: +44 1242 227 788. Faks: +44 1242 222 444
E-post: enq@ucas.ac.uk
www.ucas.ac.uk

ANSA – Association of Norwegian Students
Abroad
Storgata 3, 0155 Oslo
Tlf: 22 47 76 00. Faks: 22 47 76 01
E-post: ansa@ansa.no
www.ansa.no

ANSA UK
www.ansauk.com

Lånekassen
www.lanekassen.no

Student Chaplain Torbjørn Holt
c/o Norwegian Consulate General, Edinburgh
Mobil: +44 411 223 059
E-post: torbjorn.holt@sifh.no

HANDEL OG NÆRINGS LIV – NORGE/STORBRITANNIA

British Embassy
Economic and Commercial Section
Thomas Heftyes gate 8, 0244 Oslo
Tlf: 23 13 27 53
E-post: comsec@online.no

Trade Partners UK (Adrian Hockney)
British Trade International
Kingsgate House, 66-74 Victoria Street
London SW1E 6SW
Tlf: +44 207 215 4385. Faks: +44 207 215 4711
E-post: adrian.hockney@tradepartners.gov.uk
www.tradepartners.gov.uk

Invest UK
1 Victoria Street, London SW1H 0ET
Tlf: +44 207 215 2501. Faks: +44 207 215 5651
E-post: martin.cronin@fco.gov.uk
www.invest.uk.com

Norges Eksportråd, London
Office of Trade and Technology
Charles House, 5-11 Lower Regent Street,
London SW1Y 4LR
Tlf: +44 20 7389 8800. Faks: +44 20 7973 0189
E-post: london@ntc.no
www.ntclondon.com

British Norwegian Chamber of Commerce
Postboks 925 Sentrum, 0104 Oslo
Tlf: + 47 22 41 85 50

Norwegian British Chamber of Commerce
Charles House, 5-11 Lower Regent Street
London SW1Y 4LR
Tlf: +44 20 7930 0181. Faks: +44 20 7930 7946

Scottish Norwegian Business Forum
c/o Norwegian Consulate General, Edinburgh

The Caledonian Society
Jamie Irvine-Fortescue
Nordåshøgda 55, 5046 Rådal
Tlf: 55 99 61 83

Utgitt av:
Det kongelige utenriksdepartement
7. juni plassen/Victoria Terrasse
Postboks 8114 Dep, 0032 Oslo

Telefon: 22 24 34 98/32 35
Telefaks: 22 24 95 80/81
Internett-sider: <http://odin.dep.no/ud>
E-post: infosek@mfa.no

ISBN: 82-7177-567-7
E-623 B

Mai 2001

Grafisk Design:
Scandinavian Design Group
Trykk:
Salvesen Grafiske AS

Opplag: 10 000